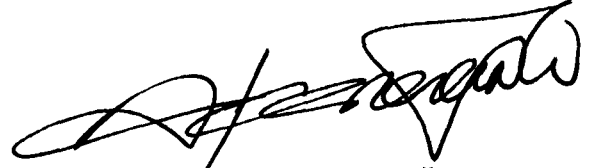

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

3.Havalimanı sahasında can kayıplarına yol açan sebeplerin ve can kayıpları sonrasında kayıpları gizlemek adına şirket yetkililerince ailelere “kan parası” teklif edildiğine dair iddiaların derinlemesine araştırılmasına, can kayıplarının önüne geçebilmek ve doğruysa “kan parası” teklif eden şirketlere gerekli cezai müeyyidelerin uygulanması amacıyla Anayasa’nın 98. ve Meclis İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Ali KENANOĞLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

37.000'e yakın kişinin (büyük bir kısmı Uluslararası İşgücü Kanunu'na aykırı bir şekilde kayıtsız çalıştırılan Azerbaycanlı, Nijeryalı, Vietnamlı, Nepalli emekçiler olmak üzere) çalıştığı 3.havalimanı inşaatında, çalışmaların başladığı günden bugüne (resmi makamlarca, 27 emekçinin hayatını kaybettiği yönünde bir açıklama yapılmış olsa da) 400'ün üzerinde emekçinin hayatını kaybettiği yönünde iddialar sıklıkla dile getirilmektedir. Yanı sıra, inşaat sahasındaki ihale sahibi şirketlerce hayatını kaybeden emekçilerin ailelerine “kan parası” teklif edildiği de 3.Havalimanıyla ilgili kamuoyunda süregiden tartışmalarda geniş bir yer işgal etmektedir.

Şirket yetkililerinin, inşaat sahasında cenazelerin olduğuna dair haberlerin dolaşıma girmemesi ve hukuken herhangi bir cezayla karşılaşmamak adına ailelere kan parası teklif ettiği sıklıkla dile getirilmektedir. 3.Havalimanında asansör boşluğuna düşerek hayatını kaybeden Orhan Bingöl'ün ağabeyi geçtiğimiz şubat ayı içerisinde bu iddiayı güçlendirecek açıklamalar yapmıştır:

“Hiçbir eğitim verilmemiş. İlk iş gününde sabah 08.00'den 23.45'e kadar çalıştırılmış. Ertesi gün de işe çağırılmış ama gitmemiş. 22 Ocak Pazartesi günü sabah işe başlamış. Çevresinde hiçbir güvenliğin, uyarının olmadığı 8 metrelik asansör boşluğuna düşerek ölmüş. Şirket görevlileri taziye ziyaretine geldi. Çocukların eline 10 bin TL civarında bir para verdiler. Parayı reddettik. Dava açacağız.”

Yakın zamanda ise basına ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre 3.Havalimanı inşaat sahasında bulunan rögarda bir emekçinin cansız bedeni rögar temizliği yapan emekçiler tarafından rastlantı sonucunda bulunmuştur. Ayrıca, hayatını kaybeden emekçinin kimliğini henüz belirlenememiştir. Kimliği belirlenemeyen emekçinin kuvvetle muhtemel kayıt-dışı çalıştırılan yabancı uyruklu emekçilerden olduğu iddia edilmektedir. Bu iddialar beraberinde kayıt-dışı çalıştırılan emekçilerin daha öncesinde de benzer şekilde ölümlere maruz kaldıkları ve bu ölümlerin (kolaylıkla) gizlenebildiği yollu iddialara yol açmaktadır. Nitekim, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Şubat 2018'de yapılan açıklama (27 emekçinin iş cinayetleri sonucu hayatını kaybettiğini kamuoyuna açıklamış) ile kamuoyunda ve basında telaffuz edilen can kaybı sayısı arasındaki tutarsızlığın kayıt-dışı işçilerin sahadaki varlığından doğru neşet ettiği varsayımını güçlendirmektedir. Bir diğer deyişle, inşaat sahasındaki kayıt-dışı emekçilerin varlığı, iş cinayetlerine kurban gitmeleri durumunda,

cenazelerinin gizlenmesini kolaylaştırmaktadır. Kayıt-dışı çalışan emekçilere ölümün kolaylıkla reva görülmesi yollu bir değerlendirmeyi de mümkün kılan bu durum sonucunda 3.Havalimanını toplama kampı türevi bir yer olarak adlandırmamız kaçınılmaz olacaktır.

14 Eylül 2018 tarihinde 3.Havalimanı inşaat sahasında başlayan grev ile birlikte güvensiz, güvencesiz ve sağlıksız çalışma koşulları emekçiler tarafından teşhir edilmiş ve bu grev kamuoyunda güçlü bir destek bulmuştur. Fakat, peşi sıra, 33 emekçi hiçbir delil gösterilmeden tutuklanmışlardır. Emekçilerin tutuklanma gerekçesi ise ne ilginçtir ki çalışabilmenin mümkün olmadığı bir alanda çalışma hürriyetinin ihlali, sürekli iş cinayetlerine kurban giderek halkı kin nefret ve düşmanlığa teşvik etmek, çalışma koşullarından ötürü operasyonelize edilme koşullarının mümkün olmadığı bir görevi yaptırmamak için direnme vb. olarak açıklanmıştır. Güvencesiz, güvensiz ve sağlıksız çalışma koşullarına mahkûm edilen emekçilerin greve çıkmasıyla birlikte, usulsüzlüklere müdahale etmek yerine, emekçilerin grevini kırarak, onları engelleyecek polisiye yollara başvurulmuş olması anayasanın 54.maddesi ile açıkça çelişmektedir. Yine de maruz bırakıldıkları tüm hukuk-dışılığa rağmen, emekçiler grev sonrasında dolaşıma sokulan söylem seti ile kısa süre içerisinde kriminalize edilmişlerdir. Bu kriminalizasyon beraberinde 3.Havalimanının bir kısmının 31 Aralık 2018'de yapılması planlanan açılışa yetiştirilmesi yönünde emekçiler üzerinde yaratılan baskıyı kamuoyunca kabul edilebilir bir hale getirmiş ve emekçilerin hukuk-dışı, güvencesiz, güvensiz ve sağlıksız koşullarda çalışmalarını daha da sürdürülebilir bir hale getirmiştir. Açılış baskısı ile birlikte emekçilerin vardiya ve servis sayıları artmış, mesai saatleri uzatılmıştır. Koşullar rehabilite edilmeden temponun bu denli arttırılmış olması beraberinde yeni iş cinayetlerine mahal verecektir. Diğer bir deyişle, iş cinayetlerinin ortaya çıktığı upuygun zemin böylelikle ortaya çıkmaktadır.

Halkların Demokratik Partisi grubu olarak 3.Havalimanı inşaat sahasında meydana gelen iş cinayetlerinin sebeplerinin teferruatlıca araştırılması ve yeni cinayetlerin önüne geçilmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınması, ayrıca hayatını kaybeden emekçilerin ailelerine teklif edilen kan parası ve kaçak çalıştırılan çok sayıda yabancı emekçinin hayatını kaybettiği yönündeki iddialara dair güçlü bir incelemenin yapılabilmesi amacıyla meclis araştırma komisyonunun kurulmasını hayati görüyoruz.

2 Pero DUNDAR
HDP Mardin Milletvekili

P Dunder

3 Rıdvan TURAN
HDP Mersin Milletvekili

Rıdvan Turan

4 Mensur IŞIK
HDP Muş Milletvekili

Mensur Işık

5 Ebru GÜNAY
HDP Mardin Milletvekili

Ebru Günay

10 Şevin ÇOŞKUN
HDP Muş Milletvekili

Şevin Çoşkun

11 Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
HDP Muş Milletvekili

12 Sıdk TAŞ
HDP Siirt Milletvekili

Sıdk Taş

15 Nusrettin MAÇIN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Nusrettin Maçın

5 Ömer OÇALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Ömer Ocalan

17 Ayşe SÜRÜCÜ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Ayşe Sürücü

18 Hüseyin KAÇMAZ
HDP Şırnak Milletvekili

Hüseyin Kaçmaz

6 Hasan ÖZGÜNEŞ
HDP Şırnak Milletvekili

Hasan Özgüneş

7 Muazzez ORHAN
HDP Van Milletvekili

Muazzez Orhan

16 Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

Bedia Özgökçe Ertan

8 Murat SARISAÇ
HDP Van Milletvekili

Murat Sarisaç

19 Tayip TEMEL
HDP Van Milletvekili

Tayip Temel

Garı PAYLAN

HDP Diyarbakır Milletvekili

Remziye TOSUN

HDP Diyarbakır Milletvekili

Sait DEDE

HDP Hakkari Milletvekili

26 Dinyet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Mu.

Habip EKSİK

HDP Iğdır Milletvekili

27 Kemal PEKÖZ
HDP Adana Mu

Dilşat CANBAZ KAYA

HDP İstanbul Milletvekili

28 Ova ERSOY

HDP İstanbul Milletvekili

Züleyha GÜLÜM

HDP İstanbul Milletvekili

29 Erol KATIRCIOĞLU

HDP İstanbul Milletvekili

30 Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP İstanbul Milletvekili

30 Zeynep ÖZEN

HDP İstanbul Milletvekili

Musa PİROĞLU

HDP İstanbul Milletvekili

31 Ahmet ŞIK

HDP İstanbul Milletvekili

32 Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

HDP İzmir Milletvekili